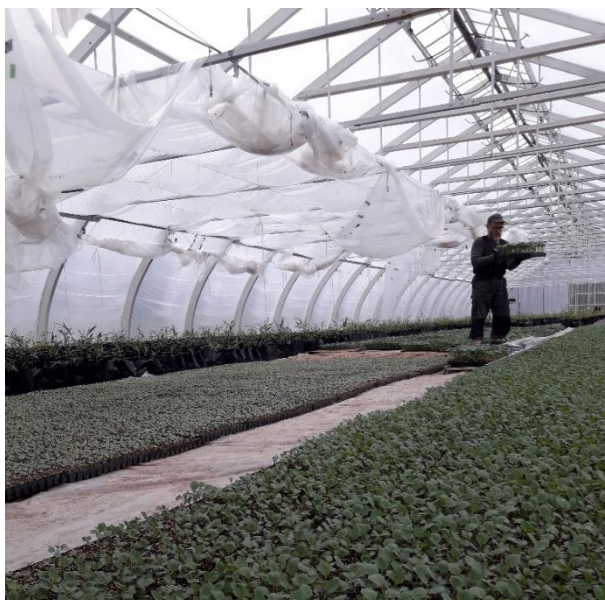

Retkiraportti Kasvua Pellosta ja Marjamaat-hankkeiden retkeltä Joensuun seudun puutarhailoille 6.6.2018

Puromäen Puutarha

Puromäen Puutarhaa ovat viljelleet nykyiset viljelijät **Jukka ja Hanne Kinnunen** vuodesta 2009 lähtien. Omaa peltoalaa on 5,5 hehtaaria ja vuokramaata 20 ha. Tilan pääkasvi on parsakaali. Viljelyssä on myös mm. kiinankaalia ja inkivääriä. Puutarhakasveihin on erikoistuttu, koska tilan pinta-ala oli pieni eikä toiminta olisi kannattavaa perinteisessä peltoviljelyssä. Aluksi viljelyssä oli porkkanaa, mutta sen viljelystä on hiljalleen luovuttu. Tuotteet toimitetaan pääasiassa Liperin Juurespakkaamolle ja Tuoreverkko Oy:lle.

Parsakaalin kylvö aloitetaan maalisi- ja huhtikuun vaihteessa ja jatkuvat kesäkuulle saakka. Kiinankaalia kylvetään vielä juhannusviikolla. Taimikasvatusaika kasvihuoneessa on 3 – 5 vk, jonka jälkeen taimet istutetaan peltoon. Sadonkorjuuaika on heinäkuun puolivälistä pakkasten tuloon saakka. Sadonkorjuutyössä on heinä – syyskuun aikana noin seitsemän henkeä.

Kuva 1-2 Esikasvatuksessa olevia parsakaalin taimia siirretään istutettavaksi. Pellolla on n. 2 vk aiemmin istutettuja parsakaalin taimia.

Inkiväärin viljelykokeilu aloitettiin neljä vuotta sitten. Sitä ei viljellä muualla Suomessa. Inkivääri viljellään kasvihuoneessa ja silti sen viljelyaika on erittäin pitkä. Inkiväärin kasvatus aloitetaan helmikuussa istuttamalla juurakonpaloja n. 10 l ruukkuihin / taimipusseihin. Kastelun suhteen on oltava hyvin varovainen. Sadonkorjuuaika on myöhään syksyllä. Vuonna 2017 viljelyssä oli 1500 juurakkoa ja koko sato oli 350 kg. Tuotteet pakattiin 100 g pusseihin ja markkinoitiin Prismoihin ympäri Suomen. Kauppojen hyllyiltä ne myytiin välittömästi loppuun. Tänä vuonna juurakoita on 6500 kpl ja satotavoite 3000 kg. Kotimaisen inkiväärin hinta on noin nelinkertainen ulkomaiseen verrattuna.

Tilalla on pitkään viljelty myös parsaa, mutta nyt siitä ollaan luopumassa ajan puutteen vuoksi. Kotimaisella parsalla olisi hyvä kysyntä keväisin. Parsan juurakoita istutetaan 10000 - 15000 kpl / ha. Parsa vaatii tihkukastelun. kotimaisesta parsasta saa n. 0,5 € / kpl tai 15 € / kg.

Kuva 3: Hanne Kinnunen esitteli inkiväärin viljelyä

Tilalla on pitkään viljelty myös parsaa, mutta nyt siitä ollaan luopumassa ajan puutteen vuoksi. Kotimaisella parsalla olisi hyvä kysyntä keväisin. Parsan juurakoita istutetaan 10000 - 15000 kpl / ha. Parsa vaatii tihkukastelun. kotimaisesta parsasta saa n. 0,5 € / kpl tai 15 € / kg.

Lempisen Luomuomena

Lempisen luomuomenan omistaja **Reetta Lempinen** esitteli hedelmätarhaa ja mehustamo. Tila on ollut samalla suvulla 200 vuotta. Ensimmäiset 40 omenapuita on istuttanut Reetan isoäiti noin 80 vuotta sitten. Vuosituhannen vaihteessa tila siirrettiin luomuun ja omenapuita istutettiin n. 100 kpl lisää. Omenan viljelystä innostuttiin tosissaan vasta Suomenjoella järjestetyn omenanviljelykurssin jälkeen ja 2008 omenaa istutettiin enemmän ja rakennettiin tilalle oma mehustamo. Nyt tilalla on noin 3 ha alalla hedelmäpuita, pääasiassa omenaa.

Myös päärynää, luumua, kirsikkaa ja marjasinikuusamaa on viljelyssä. Omenapuita on noin 2000 kpl ja eri lajikkeita noin 200.

Eri lajikkeiden lisäksi tilalla on kokeilussa myös monia eri perusrunkoja. Hillittykasvuiset perusrungot helpottavat sadonkorjuuta ja leikkaustyötä, kun puut jäävät pienemmiksi eikä uusia versoja kasva kovin runsaasti. Lisäksi hillittykasvuisella perusrungolla puut alkavat tuottaa satoa aikaisemmin kuin voimakaskasvuisilla perusrungoilla. Toisaalta hillittykasvuisuus johtaa usein heikompaan talvenkestävyyteen ja puut vaativat usein tuennan ja kastelun, sillä juuristo jää pieneksi. Siispä sopivan perusrungon löytäminen hedelmänviljelyn ääriarjoille Pohjois-Karjalan olosuhteisiin on tärkeää.

Lajikerunsaus johtuu yrittäjän kokeiluhaluista sekä tilan suuntautumisesta itsepoimintatilaksi. Vierailijat voivat tulla maistelemaan eri lajikkeita vapaasti ja poimia haluamiaan lajikkeita mukaan. Maksu tapahtuu

itsepalveluna kassalippaaseen. Reetta käy päivätöissä muualla, joten hedelmäviljelyä ja mehustamon ylläpitoa tehdään pääasiassa iltaisin ja viikonloppuisin. Myös tämän vuoksi tilasta on kehitetty itsepalvelu tila, jossa asiakkaat voivat omatoimisesti käydä poimimassa ja maksamassa ostoksensa.

Tilalla on viime aikoina kehitetty nettisivuja ja mobiilisovellusta, jotka auttavat asiakkaita löytämään haluamansa lajikkeet ja näkemään mitkä lajikkeet ovat poimintakypsiä juuri nyt. Jokaiseen puuhun on kiinnitetty QR-koodi, josta pääsee kyseisen puun ja lajikkeen tietoihin. Sitä kautta asiakas voi etsiä tilan kartasta muut vastaavaa lajiketta olevat puut. Nettisivuilta löytyy myös perustietoja lajikkeista. Mobiilisovellus taas on viljelijän käyttöön. Sovelluksessa käytetään samoja QR-koodeja ja jokaisen puun tai lajikkeen kohdalle voi kirjoittaa esimerkiksi tehdyt tai tarvittavat hoitotoimet, tuholais- ja tautitilanteen, talvihuhot ja uudet varrennukset jne.

Mehustamossa valmistetaan omien hedelmäpuiden 2 lk:n sadosta omenamehua myyntiin. Lisäksi asiakkaat voivat tuoda omia omenoitaan puristettaviksi. Mehustamo on kuitenkin auki vain viikonloppuisin n. 5 – 6 viikkona vuodessa. Asiakkaita olisi mehustamolla enemmänkin, mutta päivätöiden ja työlään siivoustyön vuoksi aukioloa on rajoitettava. Mehupuristimena on Voran merkinen jatkuvatoiminen hihnapuristin. Laitteistolla saa puristettua hyvälaatuista omenaa n. 300 kg / h. Puristettavan mehun määrä vaihtelee vuosittain, mutta keskimäärin se on 2000 – 3000 pulloa / vuosi. Suurin osa mehusta myydään tilalta suoraan. Pieniä määriä myydään myös Luomupiirin ja Reko-ringin kautta.

Niittykummun maatila

Niittykummun maatilalla tehtiin sukupolvenvaihdos vuonna 2013, jolloin omistajiksi siirtyivät Hermanni Nieminen ja Sanne Seppälä. Sukupolven vaihdoksen yhteydessä viljatilalle otettiin tuotantoon myös mansikkaa ja pienessä mittakaavassa vihanneksia. Vuonna 2016 tilalla alettiin myös testata sirkkojen tuotantoa ja 2017 toimintaa laajennettiin entiseen pakastekonttiin rakennettuun sirkkakasvattamoon. Tilan kokonaispinta-ala on n. 60 ha, josta valtaosa on viljan, nurmien ja rehuntuotannossa. Mansikkapinta-ala on n. 1 ha eikä sitä ole tarkoitus toistaiseksi lisätä.

Kuva 5: Hermanni Nieminen esittelee viime syksynä istutettua mansikkakasvustoa.

Mansikan viljelyssä toimitaan IP- periaatteiden (integroitu viljely) mukaisesti eikä käytössä ole ollenkaan kemiallisia torjunta-aineita. Harmaahometta torjutaan mehiläisten levittämän PrestopMix valmisteen avulla. Samalla mehiläiset pölyttävät mansikkakasvustoa. Punkkeja taas torjutaan petupunkkien avulla. Tautien leviämistä pyritään ehkäisemään myös ilmavalla kasvustolla. Taimitiheys on n. 23 000 tainta /ha. Taimet ovat pääasiassa Polka lajiketta. Pieni ala viljelyssä on myös Lumotar lajiketta. Ne ovat varmennettuja tervetaimia Marjoniemen taimitarhalta. Jonkin verran satoa verottavat luteet, nälvikkääät ja kaskaat. Kasvustoa uusitaan 30 a vuosittain. Ulkopuolista työvoimaa tilalla ei juuri tarvita, sillä istutuksessa ovat apuna puutarha-alan opiskelijat ja poiminta tapahtuu lähes täysin itsepoimintana.

Tilalla viljellään myös raparperia 0,5 ha alalla. Raparperipellossa taimiväli on 70 cm ja riviväli reilu 1 m. Yleensä raparperista saadaan kaksi satoa kesässä. Viljely on helpohkoa. taimet lannoitetaan keväällä ja kesän ajan rivivälejä leikataan ruohonleikkurilla. Kukkavarsia poistetaan säännöllisesti, jotta lehtiä kasvaisi enemmän. 0,5 ha:n alalta kesän ensimmäinen sato on noin 6000 kg. Seuraava sato on n. puolet alkukesän sadosta. Käsin korjatut raparperit menevät pakastamolle, josta niistä saan n. 0,65 € / kg.

Kuva 6: Raparperikasvuston ensimmäinen sadonkorjuu on noin kahden viikon päästä.